

ส่วนที่ 3

ฐานะการเงินและผลการดำเนินการ

13. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินการในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา

ผู้สอบบัญชีปี 2558-2560 รายนามผู้ตรวจสอบบัญชีสำหรับงบการเงินงวดต่างๆ ดังนี้

งวดบัญชี	ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	เลขทะเบียน	สำนักงานบัญชี
1. งบการเงินตรวจสอบสำหรับปี 2558 (สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558)	นายกฤษดา เลิศวนา	4958	บริษัท สำนักงาน ชีวาย จำกัด
2. งบการเงินตรวจสอบสำหรับปี 2559 (สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559)	นางสาวมณี รัตนบรรณกิจ	5313	บริษัท สำนักงาน ชีวาย จำกัด
3. งบการเงินตรวจสอบสำหรับปี 2560 (สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)	นางสาวมณี รัตนบรรณกิจ	5313	บริษัท สำนักงาน ชีวาย จำกัด

สรุปรายงานการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีสำหรับ งบการเงินตรวจสอบสำหรับปี 2558

(สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558)

ผู้ตรวจสอบบัญชีเห็นว่า งบการเงินตรวจสอบสำหรับปี 2558 และ 2557 แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของบริษัท แอ็ดวานซ์อินฟอร์เมชันเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อยและเฉพาะของบริษัท แอ็ดวานซ์อินฟอร์เมชันเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

สรุปรายงานการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีสำหรับ งบการเงินตรวจสอบสำหรับปี 2559

(สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559)

ผู้ตรวจสอบบัญชีเห็นว่า งบการเงินตรวจสอบสำหรับปี 2559 และ 2558 แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีของบริษัท แอ็ดวานซ์อินฟอร์เมชันเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อยและเฉพาะของบริษัท แอ็ดวานซ์อินฟอร์เมชันเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

สรุปรายงานการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีสำหรับ งบการเงินตรวจสอบสำหรับปี 2560

(สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560)

ผู้ตรวจสอบบัญชีเห็นว่า งบการเงินตรวจสอบสำหรับปี 2560 และ 2559 แสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของแต่ละปีซึ่งแสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียของบริษัท แอ็ดวานซ์อินฟอร์เมชันเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) และงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท แอ็ดวานซ์อินฟอร์เมชันเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

ตารางสรุปงบการเงิน บริษัท แอ็ดวานซ์อินฟอร์เมชันเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)
งบแสดงฐานะการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย: พันบาท)

งบแสดงฐานะการเงิน	2560	%	2559	%	2558	%
สินทรัพย์						
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	1,286,202	25.60%	1,873,907	41.53%	1,291,641	27.64%
เงินลงทุนชั่วคราว - หลักทรัพย์เพื่อค้า	-	0.00%	25,176	0.56%	504,834	10.80%
ลูกหนี้การค้า	2,297,037	45.71%	1,330,547	29.49%	1,596,038	34.16%
รายได้ที่ยังไม่เรียกชำระ	434,180	8.64%	432,727	9.59%	302,834	6.48%
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	18,000	0.36%	-	0.00%	-	0.00%
สินค้าคงเหลือ	305,790	6.09%	268,811	5.96%	462,820	9.91%
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	104,694	2.08%	94,546	2.10%	21,587	0.46%
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	4,445,904	88.48%	4,025,714	89.23%	4,179,754	89.45%
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน						
เงินลงทุนในการร่วมค้า	102,565	2.04%	75,546	1.67%	57,776	1.24%
เงินลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	84,990	1.69%	-	-	-	-
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	128,647	2.56%	123,919	2.75%	125,887	2.69%
อุปกรณ์สำหรับให้เช่า	149,253	2.97%	215,729	4.78%	246,664	5.28%
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	38,556	0.77%	25,079	0.56%	21,979	0.47%
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	38,090	0.76%	37,476	0.83%	31,901	0.68%
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	36,940	0.74%	8,335	0.18%	8,543	0.18%
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	579,041	11.52%	486,083	10.77%	492,750	10.55%
รวมสินทรัพย์	5,024,945	100.00%	4,511,797	100.00%	4,672,504	100.00%
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น						
หนี้สินหมุนเวียน						
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	1,294,280	25.76%	630,241	13.97%	745,165	15.95%
ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระ	459,755	9.15%	569,839	12.63%	638,750	13.67%
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	28,960	0.58%	51,360	1.14%	51,690	1.11%
ส่วนของหนี้สินภายใต้สัญญาการจัดการทางการเงินที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	23,277	0.46%	21,997	0.49%	22,676	0.49%

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย: พันบาท)

งบแสดงฐานะการเงิน	2560	%	2559	%	2558	%
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	24,773	0.49%	32,278	0.72%	21,443	0.46%
รายได้รับล่วงหน้าจากลูกค้า	87,803	1.75%	50,774	1.13%	36,489	0.78%
สำรองค่าปรับงานล่าช้า	77,100	1.53%	78,522	1.74%	53,038	1.14%
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	59,629	1.19%	71,502	1.58%	75,516	1.62%
รวมหนี้สินหมุนเวียน	2,055,577	40.91%	1,506,513	33.39%	1,644,767	35.20%
หนี้สินไม่หมุนเวียน						
เงินกู้ยืมระยะยาว	-	0.00%	28,960	0.64%	80,320	1.72%
หนี้สินภายใต้สัญญาการจัดการทางการเงิน	25,513	0.51%	28,689	0.64%	24,810	0.53%
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	72,320	1.44%	63,639	1.41%	60,250	1.29%
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	97,833	1.95%	121,288	2.69%	165,380	3.54%
รวมหนี้สิน	2,153,410	42.85%	1,627,801	36.08%	1,810,147	38.74%
ส่วนของผู้ถือหุ้น						
ทุนเรือนหุ้น-ทุนออกจำหน่ายและชำระเต็มมูลค่าแล้ว	1,031,604	20.53%	1,031,604	22.86%	1,031,604	22.08%
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	303,437	6.04%	303,437	6.73%	303,437	6.49%
กำไรสะสม						
จัดสรรแล้ว – สำรองตามกฎหมาย	103,160	2.05%	103,161	2.29%	103,161	2.21%
ยังไม่ได้จัดสรร	1,433,334	28.52%	1,445,793	32.04%	1,424,155	30.48%
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	2,871,535	57.15%	2,883,995	63.92%	2,862,357	61.26%
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	5,024,945	100.00%	4,511,797	100.00%	4,672,504	100.00%

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย: พันบาท)

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	2560	%	2559	%	2558	%
รายได้						
รายได้จากการขายและบริการ	4,953,523	91.78%	4,197,183	94.98%	5,027,051	95.37%
รายได้จากงานตามสัญญาก่อสร้าง	218,043	4.04%	-	0.00%	-	0.00%
รายได้ค่าเช่าจากอุปกรณ์สำหรับให้เช่า	175,094	3.24%	160,789	3.64%	129,206	2.45%
กำไรจากการขายเงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	0.00%	-	0.00%	37,282	0.71%
รายได้อื่น	50,508	0.94%	61,110	1.38%	77,673	1.47%
รวมรายได้	5,397,168	100.00%	4,419,081	100.00%	5,271,212	100.00%
ค่าใช้จ่าย						
ต้นทุนขายและบริการ	3,974,048	73.63%	3,193,192	72.26%	3,847,759	73.00%
ต้นทุนงานตามสัญญาก่อสร้าง	194,340	3.60%	-	0.00%	-	0.00%
ต้นทุนอุปกรณ์สำหรับให้เช่า	91,526	1.70%	97,594	2.21%	88,230	1.67%
ค่าใช้จ่ายในการขาย	241,397	4.47%	256,888	5.81%	311,266	5.91%
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	307,147	5.69%	300,707	6.80%	353,835	6.71%
รวมค่าใช้จ่าย	4,808,458	89.09%	3,848,381	87.09%	4,601,090	87.29%
กำไรก่อนส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในกิจการร่วมค้า	588,710	10.91%	570,701	12.91%	670,122	12.71%
ค่าใช้จ่ายทางการเงินและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้						
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในกิจการร่วมค้า	(30,980)	(0.58%)	(19,231)	(0.44)%	(8,463)	(0.16)%
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	557,729	10.33%	551,470	12.48%	661,659	12.55%
ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	(1,190)	(0.02%)	(1,547)	(0.03)%	(5,073)	(0.10)%
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	556,539	10.31%	549,923	12.44%	656,586	12.46%
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	(125,409)	(2.32)%	(120,531)	(2.73)%	(134,092)	(2.54)%
กำไรสำหรับปี	431,130	7.99%	429,392	9.72%	522,494	9.91%
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:						
ผลกำไรจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	-		6,110	0.14%	-	
ผลกระทบภาษีเงินได้	-		(1,222)	(0.03)%	-	
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-		4,888	0.11%	-	
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	431,130	7.99%	434,280	9.72%	522,494	9.91%

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย: ล้านบาท)

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	2560	%	2559	%	2558	%
การแบ่งปันกำไร (ขาดทุน)						
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	431,130	7.99%	434,280	9.72%	532,509	10.10%
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	-	0.00%	-	0.00%	(10,015)	(0.19)%
	431,130	7.99%	434,280	9.72%	522,494	9.91%
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	2.09		2.08		2.58	

งบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย: พันบาท)

งบกระแสเงินสด	2560	2559	2558
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน			
กำไรก่อนภาษี	556,539	549,923	656,586
รายการปรับกระทบยอดกำไรก่อนภาษีเป็นเงินสดรับ (จ่าย)			
จากกิจกรรมดำเนินงาน			
กำไรจากการปรับมูลค่าเงินลงทุนชั่วคราวที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	-	(176)	(4,834)
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	131,429	142,263	153,062
โอนกลับค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(5,207)	(1,723)	7,553
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในการร่วมค้า	30,980	19,231	8,463
สำรองค่าปรับงานล่าช้า	3,874	26,104	52,520
ขาดทุน(กำไร)จากการขายและปิดกิจการของในบริษัทย่อย	-	-	(37,282)
ขาดทุน (กำไร) จากการจำหน่ายและตัดจำหน่ายส่วนปรับปรุงอาคารและอุปกรณ์	112	(34)	367
โอนอุปกรณ์เป็นต้นทุนโครงการ	2,594	-	(28)
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	11,636	10,541	10,357
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	(3,866)	(6,880)	825
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	3,627	6,210	9,723
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	731,718	745,459	857,312
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง			
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	(957,255)	267,213	(299,735)
รายได้ที่ยังไม่เรียกชำระ	(1,454)	(129,893)	68,820
สินค้าคงเหลือ	(36,980)	194,009	106,042
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	(9,281)	(69,041)	50,335
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	(28,606)	208	(1,154)

งบกระแสเงินสด (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย: พันบาท)

งบกระแสเงินสด	2560	2559	2558
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)			
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	662,327	(116,363)	83,913
ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระ	(110,084)	(68,991)	238,958
รายได้รับล่วงหน้าจากลูกค้า	37,029	14,285	17,486
จ่ายค่าปรับงานล่าช้า	(5,297)	(620)	-
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	(12,008)	(3,906)	(1,597)
จ่ายผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	(2,955)	(1,042)	-
เงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	267,154	831,400	1,120,380
จ่ายดอกเบี้ย	(3,627)	(4,663)	(9,753)
จ่ายภาษีเงินได้	(133,528)	(116,494)	(147,606)
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน	129,999	710,243	963,021
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน			
เงินลงทุนชั่วคราว (เพิ่มขึ้น) ลดลง	25,176	479,834	(500,000)
เงินให้ผู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	(18,000)	-	-
เงินสดจ่ายลงทุนในกิจการร่วมค้า	(58,000)	(37,000)	-
เงินสดจ่ายลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	(84,991)	-	-
เงินสดรับจากการจำหน่ายอุปกรณ์	19	89	450
เงินสดจ่ายซื้อส่วนปรับปรุงอาคารและอุปกรณ์	(48,332)	(38,488)	(31,446)
เงินสดจ่ายซื้ออุปกรณ์สำหรับให้เช่า	(19,249)	(65,364)	(268,256)
เงินสดจ่ายซื้อคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์	(17,617)	(4,888)	(9,252)
เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกันลดลง	-	-	173
เงินสดรับจากการขายและปิดกิจการในบริษัทย่อย	-	-	77,668
เงินสดรับจากการจำหน่ายอุปกรณ์ให้บริการ	-	-	200
เงินสดสุทธิจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	(220,994)	334,183	(730,463)

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

(หน่วย: พันบาท)

งบกระแสเงินสด	2560	2559	2558
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน			
เงินสดจ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะยาว	(51,360)	(51,690)	(42,424)
เงินสดรับจากสัญญาขายและเช่ากลับคืนภายใต้สัญญาเช่าการเงิน	-	31,938	-
หนี้สินภายใต้สัญญาการจัดการทางการเงินลดลง	(1,896)	(29,911)	(20,704)
จ่ายเงินปันผล	(443,455)	(412,496)	(340,378)
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น (ลดลง)	-	-	(8,395)
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะยาว	-	-	158,000
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน	(496,711)	(462,159)	(253,901)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	(587,705)	582,266	(21,343)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	1,873,907	1,291,641	1,312,984
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดปลายปี	1,286,202	1,873,907	1,291,641

14. การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ

ภาพรวม

สรุปภาพรวมการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานของบริษัท แอ็ดวานซ์อินฟอร์เมชันเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) ในปี 2560 และ ปี 2559 เป็นผลประกอบการของบริษัทและรับขาดทุนจากผลการดำเนินงานจากเงินลงทุนในกิจการร่วมค้า โดยไม่ได้มีผลการดำเนินงานของบริษัทย่อยเข้ามารวมเหมือนในปี 2558 เนื่องจากในไตรมาสที่ 3 ปี 2558 ทางบริษัทได้ขายเงินลงทุนในหุ้นทั้งหมดของบริษัท เคิร์ช จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยให้แก่ผู้ถือหุ้นกลุ่มเดิม โดยสาเหตุของการขายเงินลงทุนทั้งหมดในบริษัทย่อยมีด้วยกันหลายปัจจัย ได้แก่ การดำเนินงานตามแผนธุรกิจที่มีความล่าช้า, ระยะเวลาในการคืนทุนนานกว่าที่คาดการณ์ไว้ และมีผลประกอบการที่ขาดทุนอย่างต่อเนื่อง

รายได้หลักของบริษัท มาจากการเป็น SI (System Integrator) ซึ่งเป็นผู้รวบรวมระบบและอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละองค์กร หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า Solution ทั้งนี้สามารถแบ่งรายได้ตามประเภทได้ดังนี้

1. การขาย ได้แก่รายได้จากการขายเฉพาะอุปกรณ์ การขายซอฟต์แวร์ โครงการ Turnkey หรือ โครงการที่พัฒนาหรือทำงานจนแล้วเสร็จในสภาพพร้อมใช้งานแล้วจึงส่งมอบโครงการนั้นให้แก่ลูกค้า
2. การบริการ ได้แก่ รายได้การให้คำปรึกษา ออกแบบ ติดตั้ง อบรม ตลอดจนบำรุงรักษาอุปกรณ์
3. งานตามสัญญาก่อสร้าง ได้แก่ รายได้จากการก่อสร้างอาคารและสถานที่สำหรับการติดตั้งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม
4. การให้เช่าระบบและอุปกรณ์ ได้แก่รายได้การให้เช่าสิทธิการใช้งานระบบและจากการให้เช่าอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

ทั้งนี้รายได้ส่วนใหญ่ของบริษัทมาจากลูกค้ารายใหญ่น้อยรายซึ่งจะเป็นหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานภาครัฐ ทำให้การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและงบประมาณรายจ่ายภาครัฐ มีผลอย่างมากต่อผลการดำเนินงาน โดยภาพรวมของการดำเนินงานสามารถแสดงได้ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางแสดงการเปลี่ยนแปลงภาพรวมการดำเนินงาน

รายการ	2560	2559	2558
รายได้รวม (ล้านบาท)	5,397.17	4,419.08	5,271.21
การเปลี่ยนแปลงของรายได้เพิ่มขึ้น (ลดลง) จากปีที่ผ่านมา	978.09	(852.13)	(1,380.34)
ร้อยละการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น (ลดลง) จากปีที่ผ่านมา	22.13%	(16.17)%	(20.75)%
กำไรสุทธิส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ (ล้านบาท)	431.13	429.39	532.51
การเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น (ลดลง) จากปีที่ผ่านมา	1.74	(103.12)	(126.05)
ร้อยละการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น (ลดลง) จากปีที่ผ่านมา	0.41%	(19.36)%	(19.14)%

ผลการดำเนินงานในปี 2560 เป็นปีที่บริษัทฯ มีรายได้รวมและกำไรสุทธิสูงขึ้นจากของปี 2559 และ 2558 เนื่องจากในปี 2560 บริษัทฯ ได้งานโครงการขนาดใหญ่ที่มีความล่าช้าจากการประมูลงานในปีก่อนๆ เช่น โครงการอินเทอร์เน็ตหมู่บ้าน หรือเน็ตประชารัฐ ซึ่งเป็นโครงการที่มีมูลค่าสูงแต่มีอัตรากำไรขั้นต้นต่ำเนื่องจากเป็นการขายแต่อุปกรณ์ Hardware และมีการแข่งขันที่สูงมาก จึงส่งผลให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธินั้นเพิ่มขึ้นในอัตราที่น้อยกว่าการเพิ่มขึ้นของรายได้ นอกจากนี้การเพิ่มขึ้นของรายได้ส่วนหนึ่งมาจากการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจในภาพรวมทั้งการส่งออกสินค้า การท่องเที่ยว การลงทุนภาคเอกชนและค่าใช้จ่ายภาครัฐที่มีการขยายตัว ซึ่งเป็นสัญญาณที่ดีสำหรับผลการดำเนินงานบริษัทฯ ในปี 2561

สำหรับผลการดำเนินงานในปี 2559 เป็นปีที่บริษัทฯ มีรายได้รวมและกำไรสุทธิลดลงจากของปี 2558 และ 2557 เนื่องจากในปี 2559 บริษัทฯ ได้งานโครงการในจำนวนที่ลดลงซึ่งเป็นผลมาจากงานโครงการที่เปิดประมูลลดลงอันเป็นผลจากงบประมาณรายจ่ายที่เน้นกระตุ้นเศรษฐกิจด้านโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมเช่น โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง โครงการก่อสร้างรถไฟรางคู่ และการเร่งดำเนินการโครงการรถไฟฟ้าสายต่างๆ เป็นต้น อันเนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวทั้งในประเทศและทั่วโลก ในขณะเดียวกันทางภาคเอกชนเองก็ชะลอการลงทุนหรือค่าใช้จ่ายที่ไม่มีความเร่งด่วนไปก่อนจนกว่าสภาวะเศรษฐกิจโลกและในประเทศมีเสถียรภาพมากขึ้น

ส่วนผลการดำเนินงานในปี 2558 เป็นปีที่บริษัทฯ มีรายได้รวมและกำไรสุทธิลดลงจากของปี 2557 เนื่องจากในปี 2558 บริษัทฯ ไม่ได้งานโครงการขนาดใหญ่และจำนวนงานโครงการที่ประมูลได้ก็ลดลงอันเป็นผลจากงบประมาณรายจ่ายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศลดลงในปี 2558 ซึ่งยังลดลงต่อเนื่องมาในปี 2559 โดยนโยบายภาครัฐได้ระมัดระวังการเบิกจ่ายเนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวทั้งในประเทศและทั่วโลก ในขณะเดียวกันทางภาคเอกชนเองก็ชะลอค่าใช้จ่ายหรือการลงทุนออกไปด้วย

ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานสำหรับปี 2560 ของบริษัทฯ ในงบการเงินซึ่งแสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียมีรายได้รวมเพิ่มขึ้น 978.09 ล้านบาท จากของปี 2559 หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.13 โดยกำไรสุทธิของปี 2560 เพิ่มขึ้น 1.74 ล้านบาท จากของปี 2559 หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.41

การเปรียบเทียบกับประมาณการ

ในรอบการดำเนินงานปี 2560 บริษัทฯ ได้ประมาณการรายได้ไว้ที่ 5,000 ล้านบาทโดยคำนึงถึงสภาวะจริงทางเศรษฐกิจ ดังนั้นเมื่อเทียบกับผลการดำเนินงานจริงซึ่งมีรายได้ 5,397.17 ล้านบาทซึ่งสูงกว่าที่ประมาณการซึ่งเป็นผลจากสภาวะทางเศรษฐกิจและการได้งานโครงการที่เคยเลื่อนการประมูลงานมาจากปีก่อนๆ

สำหรับรอบปี 2559 และ ปี 2558 นั้นผลประกอบการจริงต่ำกว่าที่ประมาณการไว้เล็กน้อยเนื่องจากสภาวะจริงทางเศรษฐกิจที่ยังไม่แน่นอนและการใช้จ่ายภาครัฐที่มีการเลื่อนจากกำหนดการเดิมออกไป แต่ผลประกอบการจริงยังถือว่าอยู่ในช่วงที่ทางผู้บริหารได้ประมาณการไว้

ผลการดำเนินงาน และความสามารถในการทำกำไร

รายได้หลักของบริษัทฯ มาจากรายได้ของงานโครงการที่ชนะประมูลจากหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานภาครัฐและบริษัทเอกชนขนาดใหญ่ ดังนั้นในการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของรายได้นั้นสามารถแบ่งได้เป็น

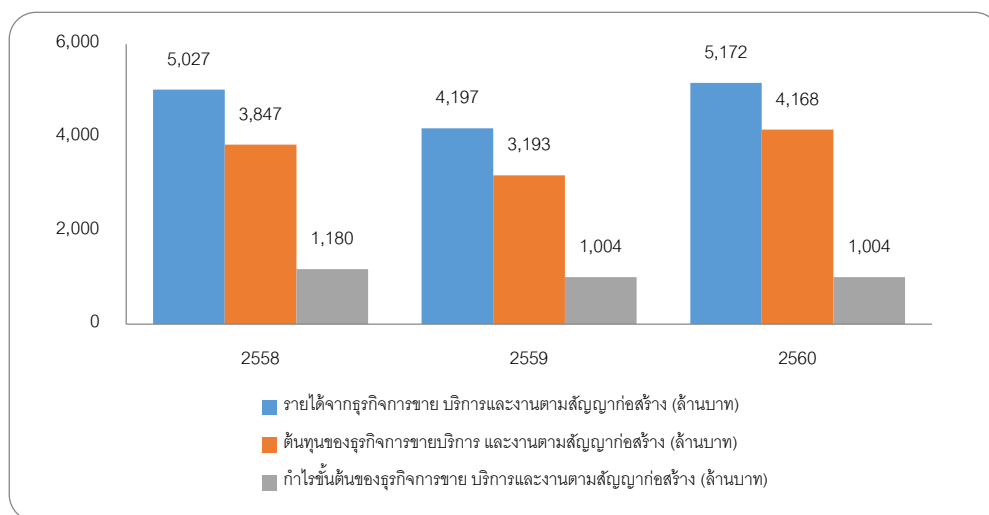
- รายได้จากการขาย บริการ และงานตามสัญญาก่อสร้าง ประกอบด้วยรายได้จากการขายระบบหรืออุปกรณ์ การ

สร้างอาคารและสถานที่สำหรับติดตั้งอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม ตลอดจนการให้บริการบำรุงรักษา
หลังการขายอยู่ในโครงการเดียวกัน

- รายได้จากการให้เช่าระบบหรืออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ตลอดจนการบำรุงรักษาตลอดอายุสัญญาเช่า

รายได้จากการขาย บริการและงานตามสัญญาก่อสร้าง

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของรายได้ และต้นทุนสามารถแสดงได้เป็นแผนภาพดังนี้

แผนภูมิแสดงรายได้ ต้นทุน และกำไรขั้นต้นของการขาย บริการ และงานตามสัญญาก่อสร้าง

จากแผนภูมิข้างต้นจะเห็นได้ว่าช่วงปี 2559 รายได้จากการขายและบริการของบริษัทลดลงจากปี 2558 ทั้งนี้มีสาเหตุหลักเนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา และความไม่แน่นอนของสถานการณ์ทางการเมืองทำให้จำนวนงานโครงการที่ประมูลลดลง ประกอบกับการเลื่อนการประมูลงานโครงการใหญ่ๆ ออกไป แต่อย่างไรก็ตาม ในปี 2560 สภาวะเศรษฐกิจโลกได้กลับมาฟื้นตัว ส่งผลให้ภาคการส่งออก และการลงทุนภาคเอกชนขยายตัว ในขณะที่ภาคการท่องเที่ยวก็ยังขยายตัวต่อเนื่อง ส่วนการใช้จ่ายภาครัฐเองยังคงขยายตัวเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ส่งผลให้ โดยรายได้จากการขายบริการและงานตามสัญญาก่อสร้างของปี 2560 เพิ่มขึ้นจากของปี 2559 จำนวน 974.38 ล้านบาทหรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.23 ในขณะที่ผลการดำเนินงานของปี 2559 ลดลงจากของปี 2558 จำนวน 829.87 ล้านบาทหรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 16.51

ตารางเปรียบเทียบรายได้ ขนาดและจำนวนโครงการจากการขาย บริการและงานตามสัญญาก่อสร้าง

	2560		2559		2558*	
ช่วงรายได้ที่รับรู้จากงานแต่ละโครงการ	จำนวนโครงการ	รายได้ (ล้านบาท)	จำนวนโครงการ	รายได้ (ล้านบาท)	จำนวนโครงการ	รายได้ (ล้านบาท)
มากกว่า 100 ล้านบาท	8	1,762	5	866	4	577
ตั้งแต่ 50 – 100 ล้านบาท	18	1,254	13	868	7	479
ตั้งแต่ 20 – 50 ล้านบาท	25	753	37	1,063	77	2,383
ตั้งแต่ 10 – 20 ล้านบาท	32	471	32	469	40	587
น้อยกว่า 10 ล้านบาท	791	932	799	931	850	902
รวม	874	5,172	886	4,197	978	4,928

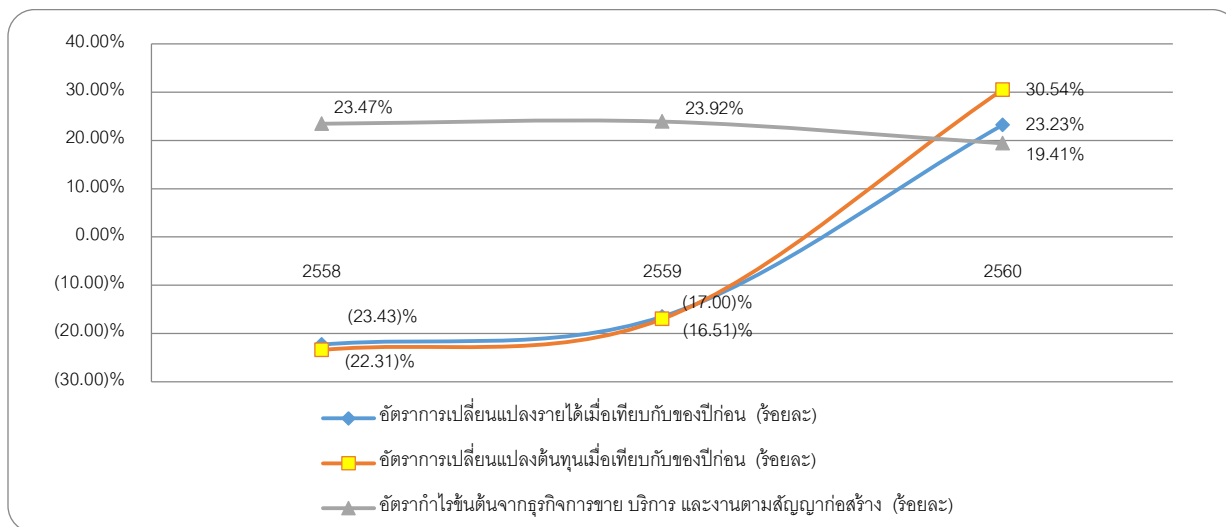
*หมายเหตุ ปี 2558 เป็นรายได้และจำนวนโครงการจากการขายและบริการเฉพาะกิจการ ไม่รวมบริษัทย่อย

จากตารางเปรียบเทียบรายได้ ขนาดและจำนวนโครงการจากการขาย บริการและงานตามสัญญาก่อสร้าง พบว่าในปี 2560 บริษัทมีจำนวนโครงการที่รับรู้รายได้ทั้งหมด 874 โครงการซึ่งลดลงจากจำนวนโครงการในปี 2559 และของปี 2558 ทั้งนี้ ในปี 2560 การเปลี่ยนแปลงรายได้ส่วนใหญ่มาจากงานโครงการขนาดใหญ่ซึ่งมีรายได้จากโครงการมากกว่า 50 ล้านบาทขึ้นไปมีจำนวนโครงการเพิ่มขึ้นและมีมูลค่ารายได้ที่สูงขึ้น ซึ่งมีจำนวน 26 โครงการ โดยมีรายได้ 3,016 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนรายได้ร้อยละ 58.31 ของรายได้ทั้งหมดของการขาย บริการและงานตามสัญญาก่อสร้าง แต่บริษัทมีรายได้ในปี 2560 จากโครงการที่มีขนาดน้อยกว่า 50 ล้านบาทที่ลดลงเมื่อเทียบกับของปี 2558 และ 2559 โดยเฉพาะโครงการขนาด 20-50 ล้านบาทที่เคยเป็นโครงการที่มีรายได้ในสัดส่วนที่มากที่สุดของบริษัทในปีก่อนๆ แสดงให้เห็นว่าบริษัทพยายามที่เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันโดยการรับงานโครงการขนาดใหญ่จากหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานภาครัฐมากขึ้น

สำหรับในปี 2559 รายได้ที่มีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมากมาจากโครงการขนาดตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไปซึ่ง โดยรายได้ที่มาจากโครงการขนาด 20-50 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 25.32 ของรายได้ทั้งหมดของการขายและบริการยังคงเป็นกลุ่มรายได้หลักแต่ก็ลดลงอย่างมากเมื่อเทียบกับของปี 2558 ซึ่งมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 48.36 โดยลดลงทั้งจำนวนโครงการและจำนวนเงิน ส่วนรายได้จากโครงการที่มีขนาดใหญ่เกิน 50 ล้านบาทขึ้นไปนั้น มีเพิ่มขึ้นทั้งจำนวนโครงการและจำนวนเงินเมื่อเทียบกับของปี 2558 โดยในปี 2559 มีจำนวนทั้งสิ้น 18 โครงการ มีรายได้จำนวน 1,734 ล้านบาท ในขณะที่ในปี 2558 มีจำนวน 11 โครงการ มีรายได้จำนวน 1,056 ล้านบาท ในขณะที่โครงการขนาดเล็กที่มียอดขายต่ำกว่า 10 ล้าน มีรายได้เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2558 แต่มีสัดส่วนอัตรารายได้ร้อยละ 22.18 ของรายได้รวม

ในส่วนของต้นทุนขาย บริการและงานตามสัญญาก่อสร้างนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะงานโครงการ เช่น ต้นทุนของงานโครงการของบริษัทใหญ่ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายตั้งแต่การยื่นแบบและประมูลโครงการ ต้นทุนในการซื้ออุปกรณ์ การซื้อซอฟต์แวร์และค่าจ้างในการพัฒนาระบบ ค่าจ้างออกแบบและติดตั้ง ค่าจ้าง sub-contract ในการสร้างอาคารสำหรับติดตั้ง

อุปกรณ์ ตลอดจนค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับพนักงานในส่วนดำเนินงานโครงการ เป็นต้น ต้นทุนของงานบริการบำรุงรักษาจะประกอบด้วย ค่ารับประกันสินค้าที่ทำการบำรุงรักษา ค่าจ้าง sub-contract ในการดูแลบำรุงรักษา และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับพนักงานในการเดินทางไปบำรุงรักษาระบบหรืออุปกรณ์ ณ สถานที่ทำการของลูกค้า ทั้งนี้ โดยปกติแล้ว การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของต้นทุนขายและบริการจะแปรผันโดยตรงตามการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของรายได้

แผนภูมิแสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้ และต้นทุนของการขาย บริการและงานตามสัญญาก่อสร้าง

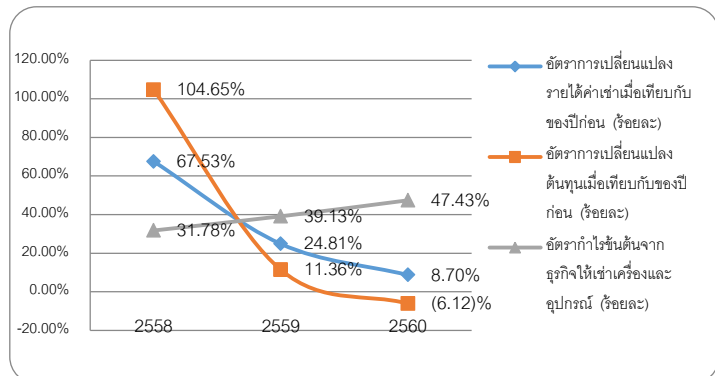
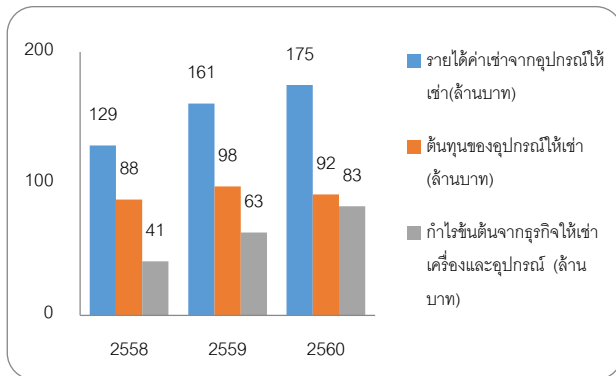
จากแผนภาพการแสดงรายได้ ต้นทุนและกำไรขั้นต้นนั้น พบว่า บริษัทมีต้นทุนขาย บริการและงานตามสัญญาก่อสร้างของปี 2560 เพิ่มขึ้นจากของปี 2559 จำนวน 975.19 ล้านบาท หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.54 ในขณะที่อัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ในปี 2560 เท่ากับร้อยละ 23.23 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของต้นทุนสูงกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าอัตรากำไรขั้นต้นของปี 2560 ลดลง ทั้งนี้เนื่องจากงานโครงการอินเทอร์เน็ตหมู่บ้านซึ่งเป็นงานโครงการขนาดใหญ่มากนั้นมีอัตรากำไรขั้นต้นที่ต่ำมากเนื่องจากการเป็นรายอุปกรณ์ Hardware เพียงอย่างเดียวไม่มีค่าบริการติดตั้งเพิ่มเติม ประกอบกับการแข่งขันที่ค่อนข้างรุนแรง จึงทำให้อัตรากำไรขั้นต้นโดยรวมของบริษัทลดลง

ส่วนต้นทุนขายและบริการของปี 2559 ลดลงจากของปี 2558 จำนวน 654.57 ล้านบาท หรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 17.00 ในขณะที่อัตราการลดลงของยอดขาย เท่ากับร้อยละ 16.51 ซึ่งถือว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ใกล้เคียงกันเช่นเดียวกับรายการในปี 2558 ที่ลดลงจากของปี 2557 จำนวน 1,176.05 ล้านบาทหรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 23.43 ในขณะที่อัตราการลดลงของรายได้จากการขายและบริการเท่ากับร้อยละ 22.31

จากแผนภูมิดังกล่าวที่เปรียบเทียบอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้และต้นทุนนั้น จะเห็นว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้และอัตราการเปลี่ยนแปลงของต้นทุน ในระหว่างปี 2558 และปี 2559 เปลี่ยนแปลงไปในอัตราที่ใกล้เคียงกันมากทำให้อัตรากำไรขั้นต้นตั้งแต่ปี 2558 ถึงปี 2559 เปลี่ยนแปลงน้อยมาก ดังแสดงในแผนภูมิข้างต้นซึ่งมีอัตรากำไรขั้นต้นประมาณร้อยละ 23.47 – 23.92 แต่ในปี 2560 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้และต้นทุนที่ต่างกันเนื่องจากอัตรากำไรขั้นต้นมีการเปลี่ยนแปลงมากเมื่อเทียบกับของปี 2559 และ ปี 2558 กล่าวคืออัตรากำไรขั้นต้นของปี 2560 เท่ากับร้อยละ 19.41

รายได้และต้นทุนให้ใช้ระบบและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

รายได้จากธุรกิจให้ใช้ระบบและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เป็นรายได้จากค่าให้ใช้อุปกรณ์โทรคมนาคม และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ โดยลูกค้าของบริษัทเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานราชการและสถาบันการเงิน โดยผลการดำเนินงานของธุรกิจให้ใช้ระบบและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สามารถสรุปเป็นข้อมูลทางการเงินที่สำคัญดังนี้

แผนภูมิแสดงรายได้ ต้นทุน และกำไรขั้นต้นของการให้ใช้ระบบและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

แผนภูมิแสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้ ต้นทุนและอัตรากำไรขั้นต้นของการให้ใช้ระบบและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

จากแผนภูมิต่างกัน รายได้ค่าเช่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี 2558 ถึงปี 2560 เนื่องจากมีการลงทุนในงานโครงการอุปกรณ์ให้เช่าและสิทธิการเช่าใช้ระบบงานอย่างต่อเนื่อง แต่อัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้และต้นทุนไม่ใกล้เคียงกัน เนื่องจากโครงการให้เช่าแต่ละโครงการมีอัตรากำไรขั้นต้นที่ต่างกันมาก เช่น รายได้จากโครงการที่เกิดขึ้นในปี 2558 มีอัตรากำไรขั้นต้นค่อนข้างต่ำ แต่ในขณะที่ในปี ถัดมา รายได้ที่ได้มาจากโครงการให้เช่าของปี 2559 และ 2560 มีอัตรากำไรขั้นต้นค่อนข้างสูงอย่างต่อเนื่องกล่าวคือจากอัตรากำไรขั้นต้นร้อยละ 31.78 ในปี 2558 เป็นร้อยละ 39.13 และ 47.43 ในปี 2559 และปี 2560 ตามลำดับ

ในปี 2560 บริษัทมีรายได้ค่าเช่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปี 2559 และ 2558 โดยเมื่อเทียบรายได้ของปี 2560 กับปี 2559 เพิ่มขึ้นจำนวน 175.09 ล้านบาท หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.70 ในขณะที่อัตราการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนอุปกรณ์ให้ค่าเช่า กลับลดลงร้อยละ 6.12 ซึ่งหมายถึงอัตรากำไรขั้นต้นของรายได้จากอุปกรณ์ให้เช่าสูงขึ้นจากปี 2559

รายได้อื่น

รายได้อื่นเป็นรายได้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักของบริษัทฯ ได้แสดงไว้ในรายได้อื่น โดยส่วนใหญ่มาจากรายได้ส่งเสริมการขายซึ่งเพิ่มขึ้นจากยอดขายจากผู้ขายในประเทศตามเงื่อนไขส่งเสริมการขาย การโอนกลับหนี้สงสัยจะสูญ และการโอนกลับสำรองค่าปรับและโอนกลับสำรองผลเสียหายจากคดีความที่เคยบันทึกสำรองไว้ในปีก่อนๆ

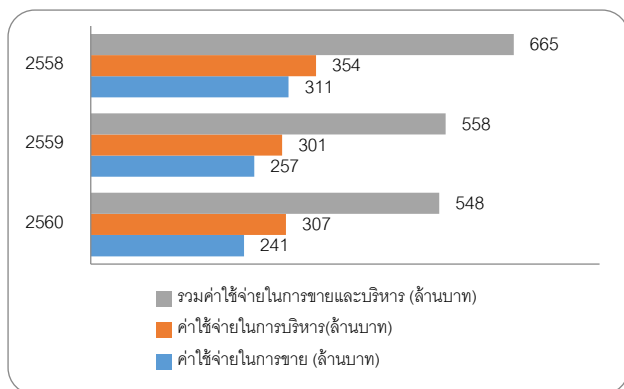
ในปี 2560 รายได้อื่นมีจำนวน 50.51 ล้านบาท ซึ่งลดลง 10.60 ล้านบาทจากของปี 2559 ซึ่งเท่ากับ 61.11 ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่มาจากการลดลงของรายได้ส่งเสริมการขาย เนื่องจากโครงการขนาดใหญ่ที่บริษัทฯ ได้งานนั้นไม่ได้ใช้อุปกรณ์ที่ซื้อจาก supplier หลักที่เคยให้รายได้ส่งเสริมการขาย ทั้งนี้รายได้อื่นของปี 2560 ประกอบด้วยรายได้ส่งเสริมการขาย 33.12 ล้านบาทซึ่งลดลงตามรายได้สำหรับโครงการที่ขายอุปกรณ์ซึ่งได้รับส่งเสริมการขาย นอกจากนี้ยังมีการโอนกลับหนี้สงสัยจะสูญ

5.12 ล้านบาท กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนชั่วคราว 7.18 ล้านบาท กำไรจากการปรับมูลค่าของเงินลงทุนชั่วคราว 2.20 ล้านบาท และดอกเบี้ยรับ 2.39 ล้านบาท

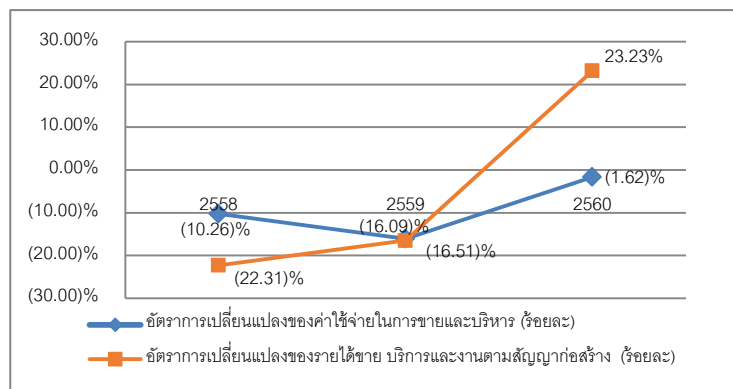
ในปี 2559 รายได้อื่นมีจำนวน 61.11 ล้านบาท ซึ่งลดลง 16.56 ล้านบาท จากของปี 2558 ซึ่งเท่ากับ 77.67 ล้านบาทหรือลดลงร้อยละ 21.32 ซึ่งส่วนใหญ่มาจากการลดลงของรายได้ส่งเสริมการขาย 15.15 ล้านบาท ซึ่งลดลงตามการลดลงของยอดซื้อสินค้า ซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินงานโครงการที่ประมุลได้ที่ลดลงในปี 2559

ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารของปี 2558 – 2560 สามารถแสดงยอดเปรียบเทียบในแต่ละปีดังต่อไปนี้

แผนภูมิแสดงยอดคงเหลือของค่าใช้จ่าย
ในการขายและบริหารในแต่ละปี

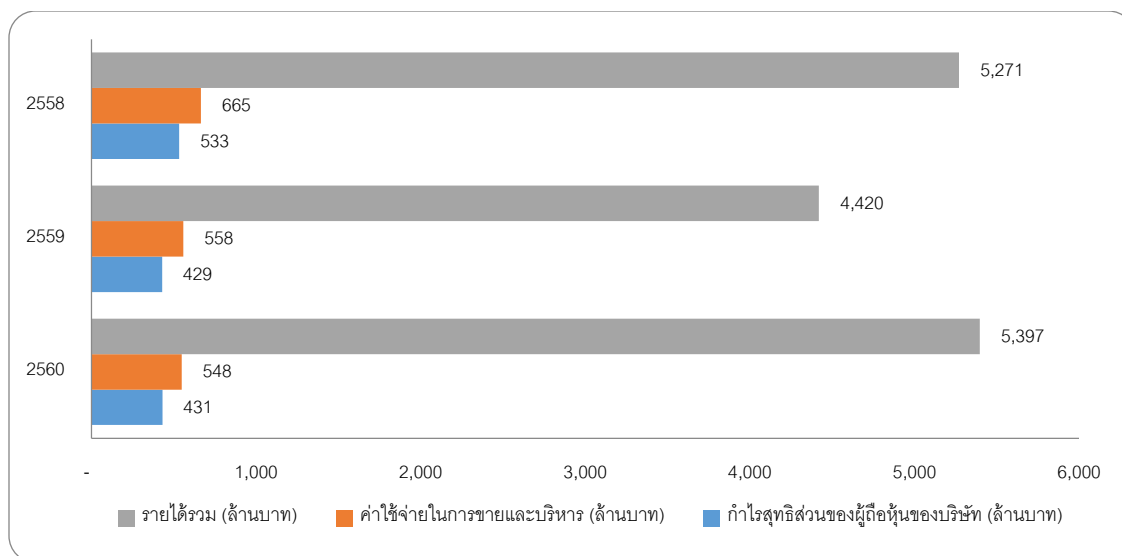
แผนภูมิเปรียบเทียบอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้
จากการขาย บริการ งานตามสัญญาก่อสร้างกับอัตราการ
เปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายของการขายและบริหาร

โดยปกติแล้วค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารยังคงมีการเพิ่มขึ้นหรือลดลงสอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของรายได้ แต่ในปี 2560 รายได้และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารกลับตรงกันข้ามกล่าวคือบริษัทมีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารจำนวน 548.54 ล้านบาทลดลง 9.05 ล้านบาทหรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 1.62 ในขณะที่รายได้รวมของปี 2560 ซึ่งเท่ากับเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.13 โดยการเปลี่ยนแปลงของอัตราที่ไม่ไปในทางเดียวกันเนื่องจากโครงการขนาดใหญ่บางโครงการที่บริษัทได้งานนั้นไม่มีค่านายหน้าจึงทำให้ค่าใช้จ่ายในการขายลดลง

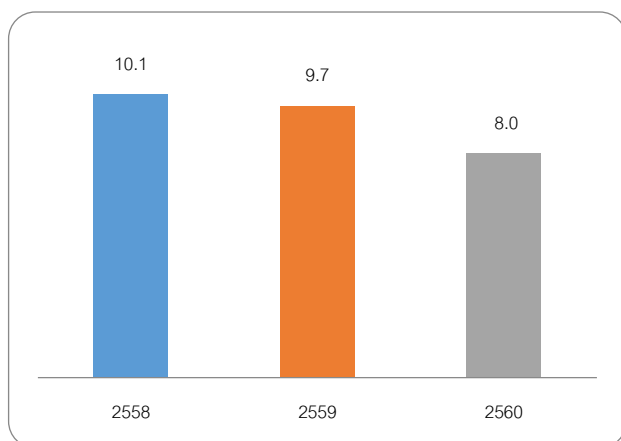
ส่วนในปี 2559 ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารของปี 2559 ลดลงจากของปี 2558 จำนวน 107.51 หรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 16.16 ซึ่งใกล้เคียงกับอัตราการลดลงของรายได้ซึ่งเท่ากับลดลงร้อยละ 16.51

กำไรสุทธิและอัตรากำไรสุทธิ

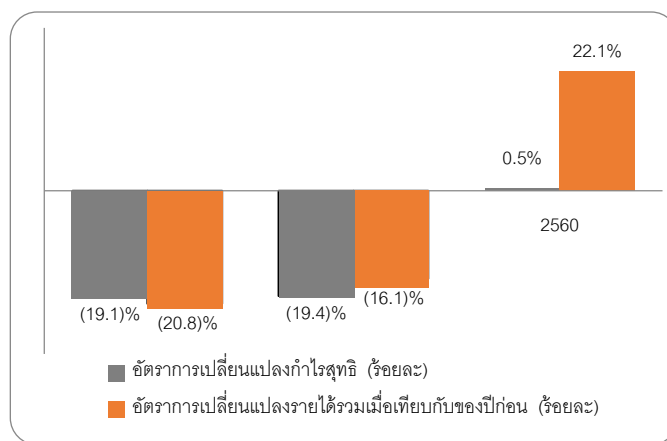
โดยปกติแล้วการเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิมักจะแปรผันโดยตรงและเป็นอัตราที่ใกล้เคียงกันกับการเปลี่ยนแปลงของรายได้ดังจะเห็นจากแผนภาพข้างล่างนี้ อย่างไรก็ตาม การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของค่าใช้จ่ายบางรายการไม่ได้สัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับรายได้ ซึ่งจะทำให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้และกำไรสุทธิไม่เป็นไปในอัตราเดียวกันได้ ซึ่งในช่วงปี 2558 – 2560 สามารถสรุปสาระสำคัญทางการเงินได้ดังนี้

แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกำไรสุทธิ ค่าใช้จ่ายและรายได้ในแต่ละปี

แผนภูมิแสดงอัตรากำไรสุทธิในแต่ละปี

แผนภูมิแสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงกำไรสุทธิเมื่อเทียบกับปีก่อน เปรียบเทียบกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมเมื่อเทียบกับของปีก่อน

ในปี 2560 บริษัทมีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นจากปี 2559 คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 เนื่องจากการเพิ่มขึ้นตามรายได้ที่เพิ่มขึ้น แต่เมื่อเทียบกับอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้รวมซึ่งเท่ากับร้อยละ 22.13 แล้ว พบว่า อัตรากำไรสุทธิเพิ่มขึ้นในอัตราที่น้อยกว่า เนื่องจากในปี 2560 บริษัทมีงานโครงการขนาดใหญ่ที่มีอัตรากำไรขั้นต้นค่อนข้างต่ำมาก ประกอบกับในปี 2560 มีส่วนแบ่งผลขาดทุนจากเงินลงทุนเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นน้อยกว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้

ในปี 2559 กำไรสุทธิลดลงจากของปี 2558 เป็นจำนวน 103.10 ล้านบาท หรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 19.36 เนื่องจากการลดลงตามรายได้ที่ลดลง แต่เมื่อเทียบกับอัตราการลดลงของรายได้รวมซึ่งเท่ากับร้อยละ 16.17 แล้วพบว่า อัตรากำไร

สุทธิลดลงไปมากกว่า เนื่องจากในปี 2559 มีส่วนแบ่งผลขาดทุนจากเงินลงทุนในการร่วมค้าเพิ่มขึ้นมากในขณะที่รายได้รวมกลับลดลงจึงทำให้อัตราการเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิลดลงมากกว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินด้านผลการดำเนินงาน

อัตราส่วนทางการเงินที่สะท้อนผลการดำเนินงานนั้นสามารถพิจารณาได้จากข้อมูลทางการเงินดังนี้

อัตราส่วนทางการเงิน (หน่วย : ร้อยละ)	2560	2559	2558
อัตราส่วนแสดงความสามารถในการหากำไร			
อัตรากำไรขั้นต้น	20.33	24.49	23.67
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน	9.49	11.24	10.80
อัตราส่วนเงินสดต่อการทำกำไร	25.63	144.99	174.30
อัตรากำไรสุทธิส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	7.99	9.72	10.10
อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน			
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	14.98	14.94	19.21
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	9.04	9.35	12.05
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร	182.19	160.53	189.73
อัตราการหมุนของสินทรัพย์	1.13	0.96	1.19

จากอัตราส่วนข้างต้น อัตราส่วนทางการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ สามารถอธิบายได้ดังนี้

- อัตรากำไรขั้นต้นของปี 2560 ลดลง เนื่องจากงานโครงการขนาดใหญ่ที่บริษัทฯ ได้มานั้น ส่วนใหญ่เป็นการขายแต่ตัวอุปกรณ์ Hardware จึงทำให้อัตรากำไรขั้นต้นค่อนข้างต่ำ แต่ในปี 2558 และ 2559 บริษัทฯ ได้งานโครงการประเภทจ้างเหมาและให้บริการบำรุงรักษา ซึ่งโครงการประเภทนี้จะมีอัตรากำไรขั้นต้นค่อนข้างสูงกว่าโครงการประเภทขายอุปกรณ์เพียงอย่างเดียว ส่งผลให้อัตรากำไรขั้นต้นของปี 2558 และ 2559 สูงกว่า ปี 2560 ดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

- อัตราส่วนเงินสดต่อการทำกำไรตั้งแต่ปี 2558 ถึงปี 2560 มีอัตราส่วนที่เป็นด้านบวก ซึ่งแสดงว่าทางบริษัทฯ สามารถเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้การค้าได้ในอัตราที่สูงกว่ารายได้ที่รับรู้ อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนเงินสดต่อการทำกำไรในปี 2560 ลดลงจากปี 2559 ส่วนใหญ่เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของลูกหนี้

- อัตรากำไรสุทธิของปี 2558 และ 2559 มีอัตราที่ใกล้เคียงกัน เนื่องจากโครงสร้างของรายได้และต้นทุนจากงานโครงการใกล้เคียงกัน แต่ในปี 2560 บริษัทฯ มีอัตรากำไรสุทธิลดลงเนื่องจากลักษณะงานโครงการที่ได้นั้นเน้นการขายอุปกรณ์จึงทำให้อัตรากำไรขั้นต้นลดลงซึ่งส่งผลโดยตรงกับอัตรากำไรสุทธิ

- อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีทิศทางการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง ตามผลประกอบการของกำไรสุทธิเปลี่ยนแปลงของบริษัทฯ ในแต่ละปี เช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์และสินทรัพย์ถาวร กล่าวคืออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของปี 2560 เพิ่มขึ้นจากของปี 2559 แต่ยังมีอัตราผลตอบแทนน้อยกว่าของปี 2558 ตามกำไรสุทธิที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละปี

- อัตราการหมุนของสินทรัพย์เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามรายได้ในแต่ละปี อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์มีปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราส่วนได้แก่ รายได้ และสินทรัพย์เฉลี่ย โดยอัตราส่วนนี้จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับรายได้ แต่จะแปรผกผันกับสินทรัพย์เฉลี่ย ดังจะเห็นได้ว่า รายได้ของปี 2560 สูงกว่ารายได้ของปี 2558 และปี 2559 จึงทำให้อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ของปี 2560 สูงกว่าของปี 2559 แต่เมื่อเทียบอัตราส่วนของปี 2560 กับของปี 2558 พบว่าอัตราส่วนดังกล่าวนี้กลับลดลงแม้จะมีรายได้ของปี 2560 สูงกว่าของปี 2558 เนื่องจากสินทรัพย์เฉลี่ยของปี 2560 สูงกว่าของปี 2558

ความสามารถในการบริหารทรัพย์สิน

ลูกหนี้การค้า

สำหรับลูกหนี้การค้าของบริษัทที่เป็นลูกหนี้การค้าที่ค้างเกินกำหนดชำระส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจซึ่งมีขั้นตอนและต้องใช้เวลาสำหรับกระบวนการทำงานในองค์กร ซึ่งผู้บริหารของบริษัทคาดว่า จะได้รับชำระเงินเต็มจำนวน และค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญที่ได้สำรองในงบการเงินมีจำนวนที่เพียงพอ เป็นการสำรองจากลูกหนี้ภาคเอกชนที่มียอดค้างเกินกำหนดชำระ ทั้งนี้บริษัทบันทึกค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ ซึ่งโดยทั่วไปพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินและการวิเคราะห์อายุหนี้ประกอบกัน

ลูกหนี้การค้าของปี 2560 เพิ่มขึ้นจากของปี 2559 จำนวน 966.49 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 72.64 โดยเพิ่มขึ้นเนื่องจากในปี 2560 มีลูกหนี้ที่ได้รับเครดิตการเรียกเก็บเงินค่อนข้างยาวซึ่งสัมพันธ์กับการได้รับเครดิตที่ยาวจาก Supplier ประกอบกับบริษัทได้งานโครงการขนาดใหญ่ซึ่งมีระยะเวลาการตรวจรับส่งมอบนานจึงทำให้อัตราการหมุนเวียนของปี 2560 สูงมากขึ้น

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นของปี 2559 ลดลงจากของปี 2558 จำนวน 265.49 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 16.63 โดยลดลงตามรายได้ที่ส่งมอบลดลงในช่วงปลายไตรมาสที่ 4 ปี 2559 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 4 ปี 2558

ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์ลูกหนี้ตามจัดประเภทอายุลูกหนี้สามารถแสดงได้ดังตารางนี้

ลูกหนี้จัดตามประเภทอายุลูกหนี้	หน่วย : พันบาท			เพิ่มขึ้น (ลดลง)	
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	2560	2559	2558	2560 VS 2559	2559 VS 2558
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	488,306	686,389	787,587	198,083	(101,198)
ค้างชำระไม่เกิน 3 เดือน	1,054,393	225,631	667,251	828,762	(441,620)
ค้างชำระ 3 - 6 เดือน	208,492	193,576	51,618	14,916	141,958
ค้างชำระมากกว่า 6 - 12 เดือน	181,936	202,910	38,327	(20,974)	164,583
ค้างชำระมากกว่า 12 เดือน	211,508	72,202	98,749	139,306	(26,547)
รวมลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน	2,144,635	1,380,708	1,643,532	763,927	(262,824)
หัก: ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(44,954)	(50,161)	(51,884)	(5,207)	(1,723)
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกันสุทธิ	2,099,681	1,330,547	1,591,648	769,134	(261,101)

ลูกหนี้จัดตามประเภทอายุลูกหนี้	หน่วย : พันบาท			เพิ่มขึ้น (ลดลง)	
ลูกหนี้การค้า - กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกัน	197,356	-	-	197,356	-
ลูกหนี้อื่น	-	-	4,390	-	(4,390)
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น - สุทธิ	2,297,037	1,330,547	1,596,038	966,490	(265,491)

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่าในปี 2560 ลูกหนี้การค้าซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมากคือลูกหนี้ที่ค้างชำระไม่เกิน 3 เดือน ซึ่งมี ยอดเพิ่มขึ้น 828.76 ล้านบาทหรือเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 100 โดยเป็นลูกหนี้รัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่งซึ่งต้องใช้กระบวนการในการตรวจรับส่งมอบอุปกรณ์นาน จึงทำให้ลูกหนี้การค้าของปี 2560 เพิ่มขึ้นจากของปี 2559 ส่วนลูกหนี้ที่ค้างชำระมากกว่า 12 เดือนเพิ่มขึ้น 139.31 ล้านบาทเป็นลูกหนี้ของหน่วยงานราชการซึ่งมีขั้นตอนในกระบวนการแก้ไขสัญญา ตรวจรับและจ่าย ชำระเงินค่อนข้างนาน

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่าในปี 2559 นั้นลูกหนี้ที่มียอดไม่ถึงกำหนดชำระและลูกหนี้ที่มียอดค้างชำระไม่เกิน 3 เดือนนั้นลดลงไปมากจากของปี 2558 เนื่องจากโครงการใหม่ๆ ก่อนข้างมีการบริหารจัดการที่ดีทำให้ไม่มีปัญหาในขั้นตอน การเรียกเก็บเงิน ประกอบกับการส่งมอบงานในช่วงไตรมาสที่ 4 ปี 2559 ลดลงจากของไตรมาสที่ 4 ปี 2558 จึงทำให้ลูกหนี้ ลดลงไปด้วย ส่วนลูกหนี้ที่ยอดค้างชำระ 3-6 เดือนและค้างชำระมากกว่า 6-12 เดือน ของปี 2559 เพิ่มขึ้นจากของปี 2558 เนื่องจากงานโครงการที่ต้องมีการแก้ไขในรายละเอียดของสัญญา ซึ่งต้องใช้เวลาค่อนข้างนานสำหรับกระบวนการดังกล่าว เนื่องจากลูกค้าส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ นอกจากนี้ยังมีงานโครงการที่เป็นการพัฒนาระบบงานซึ่งต้อง ใช้เวลานานในช่วงขั้นตอนการตรวจรับ อีกทั้งลูกค้าซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือรัฐวิสาหกิจมักมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะ ความต้องการใช้งานของระบบงานหลังการส่งมอบงาน จึงทำให้ต้องใช้เวลานานในกระบวนการดังกล่าว ซึ่งมีผลอายุลูกหนี้ ค่อนข้างยาวนานขึ้น

สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือที่แสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงินส่วนใหญ่นั้นคือ งานโครงการระหว่างทำ ซึ่งยังไม่แล้วเสร็จตามเงื่อนไข ขั้นตอนการส่งมอบตามสัญญาได้ ทั้งนี้นโยบายการซื้อสินค้าของบริษัทนั้นจะทำการสั่งซื้อก็ต่อเมื่อได้รับใบสั่งซื้อหรือสัญญา จากลูกค้าแล้ว จึงทำให้ไม่มีปัญหาในเรื่องสินค้าค้างในคลังสินค้าและสินค้าล้าสมัย ส่วนค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้า คงเหลือนั้นเป็นงานโครงการระหว่างทำแต่ได้มีการระบับงานโครงการไป จึงบันทึกสำหรับการลดลงของมูลค่างานระหว่างทำ

สินค้าคงเหลือของปี 2560 ซึ่งเท่ากับ 305.79 ล้านบาทเพิ่มขึ้นจากของปี 2559 ซึ่งเท่ากับ 268.81 ล้านบาท แต่ลดลง จากของปี 2558 ซึ่งเท่ากับ 462.82 ล้านบาท เนื่องจาก ในช่วงปลายปี 2560 บริษัทฯได้รับงานโครงการขนาดใหญ่และอยู่ ในระหว่างการทำงานจึงทำให้งานระหว่างทำของปี 2560 เพิ่มขึ้นจากของปี 2559 แต่เนื่องจากในช่วงปลายปี 2558 บริษัทฯ ได้งานโครงการขนาดใหญ่หลายโครงการที่ยังอยู่ในระหว่างดำเนินการ จึงทำให้งานระหว่างทำของปี 2558 สูงกว่าของปี 2559 และปี 2560

เงินลงทุน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ทางบริษัทฯ มีเงินลงทุนในกิจการร่วมค้าอยู่ 2 บริษัท ซึ่งได้แก่

- 1) บริษัท ลีอกซ์เลย์ แอนด์ เอไอที โฮลดิ้ง จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทร่วมลงทุนระหว่างบริษัท ลีอกซ์เลย์ ไรร์เลส จำกัดและ AIT โดยถือหุ้นฝ่ายละร้อยละ 50 โดยเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2560 บริษัทฯได้จ่ายเงินลงทุนเพิ่มในบริษัท ลีอกซ์เลย์ แอนด์ เอไอที โฮลดิ้ง จำกัด อีกจำนวน 25 ล้านบาท จึงทำให้บริษัทฯมีเงินลงทุน 100.00 ล้านบาท คิดเป็นทุนเรียกชำระร้อยละ 100
- 2) บริษัท เจเนซิส ดาต้า เซ็นเตอร์ จำกัด ซึ่งจัดตั้งในปี 2559 โดยเป็นการบริษัทร่วมลงทุนระหว่าง 3 บริษัท ซึ่งได้แก่ บริษัท ดับบลิวเอชเอ อินโฟนิค โฮลดิ้ง จำกัด, บริษัท อินเตอร์ลิงค์ เทเลคอม จำกัด (มหาชน) และ AIT โดยถือหุ้นฝ่ายละร้อยละ 33.33 บริษัทฯมีเงินลงทุน 70.00 ล้านบาท คิดเป็นอัตราร้อยละ 100.00 ของทุนที่เรียกชำระ

นอกจากนี้ในระหว่างปี 2560 ได้ลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกันโดย เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2560 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทมีมติอนุมัติให้ลงทุนใน Campana Group Pte. Ltd. ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศสิงคโปร์ และเป็นบริษัทร่วมค้าของบริษัท ลีอกซ์เลย์ แอนด์ เอไอที โฮลดิ้ง จำกัด โดยบริษัทฯซื้อหุ้นแทนบริษัท ลีอกซ์เลย์ แอนด์ เอไอที โฮลดิ้ง จำกัด ซึ่งได้สละสิทธิการเข้าลงทุนเป็นจำนวนเงิน 2.5 ล้านเหรียญสหรัฐฯ (หุ้นสามัญ 28,365 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 86.38 เหรียญสหรัฐฯ)

รายจ่ายลงทุนในระบบหรืออุปกรณ์สำหรับให้เช่า

รายการรายจ่ายลงทุน	2560	2559	2558
รายจ่ายลงทุนในอุปกรณ์สำหรับให้เช่า (ล้านบาท)	19.25	65.36	268.26

จากตารางแสดงรายจ่ายลงทุนในอุปกรณ์สำหรับให้เช่าในระหว่างปี 2558 – 2560 ข้างต้น บริษัทฯได้ดำเนินการลงทุนในระบบหรืออุปกรณ์สำหรับให้เช่าอย่างต่อเนื่องซึ่งในปี 2560 บริษัทฯได้ลงทุนในโครงการอุปกรณ์ให้เช่าเพิ่มเติมให้อุปกรณ์ของระบบสมรภูมิสำหรับการต่อสัญญาเช่าฉบับใหม่แทนฉบับเดิม และในปี 2559 บริษัทฯได้ลงทุนในอุปกรณ์ให้เช่าแก่รัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่งซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเปลี่ยนแทนอุปกรณ์เดิมที่ครบอายุสัญญาเช่าและครบอายุการใช้งานของอุปกรณ์ ส่วนเงินลงทุนในปี 2558 เป็นเงินลงทุนในระบบให้เช่าสิทธิใช้งานแก่สถาบันการเงินแห่งหนึ่งและลงทุนในอุปกรณ์ให้เช่าแก่หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

อุปกรณ์สำหรับให้เช่าและบริการ-สุทธิของปี 2560 ลดลงอย่างต่อเนื่องจากปี 2558 และ 2559 ซึ่งลดลงจากค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์และค่าตัดจำหน่ายค่าเช่าสิทธิการใช้งานสุทธิด้วยการลงทุนในอุปกรณ์ให้เช่าในระหว่างปี

รายการอื่นในงบแสดงฐานะการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลงสำคัญ

สินทรัพย์

ในปี 2560 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลงจากของปี 2559 จำนวน 587.71 ล้านบาท เนื่องมาจากการโครงการที่ได้มีขนาดใหญ่และยังไม่ครบกำหนดการเรียกชำระเงิน นอกจากนี้ยังมีโครงการที่มีเทอมการเก็บเงินค่อนข้างนาน

จึงทำให้เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลง แต่ในช่วงปี 2558 และ 2559 นั้น บริษัทฯ มีเงินสดและเงินฝากสถาบันการเงินค่อนข้างสูง เนื่องจากได้รับเงินเพิ่มทุนและยังไม่มีงานโครงการขนาดใหญ่เข้ามา ในปี 2558 จึงได้นำเงินฝากสถาบันการเงินส่วนหนึ่งไปลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้าเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่สูงมากกว่าผลตอบแทนจากเงินฝากกับสถาบันการเงิน โดยในปี 2559 มีเงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้าส่วนใหญ่แสดงเป็นเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเนื่องจากมีกำหนดจ่ายคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน จึงทำให้ทำให้เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น 582.27 ล้านบาท และทำให้เงินลงทุนชั่วคราว หลักทรัพย์เพื่อค้า –ลดลง 479.66 ล้านบาท

รายได้ที่ยังไม่เรียกชำระของปี 2560 เพิ่มขึ้นจากของปี 2559 จำนวน 1.45 ล้านบาทเนื่องจากในช่วงปลายปี 2560 บริษัทฯ ได้งานโครงการขนาดใหญ่ซึ่งได้ทำงานไปแล้วบางส่วนจึงได้รับรู้รายได้ตามความสำเร็จของงาน ส่วนรายได้ที่ยังไม่เรียกชำระของปี 2559 เพิ่มขึ้นจากของปี 2558 จำนวน 129.89 ล้านบาทหรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 42.89 เนื่องจากในระหว่างปี 2558 มีงานโครงการที่ส่งมอบงานแล้วแต่ยังอยู่ในขั้นตอนการตรวจรับงานที่ค่อนข้างนานจึงสามารถออกไปแจ้งหนี้เรียกเก็บเงินได้ตามสัญญา

เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทที่เกี่ยวข้องกันเพิ่มขึ้น 18.00 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 100 เนื่องจากในปี 2560 บริษัท เจเนซิส ดาต้า เซ็นเตอร์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ AIT ได้ลงทุนเป็นกิจการร่วมค้ำนั้นอยู่มีความล่าช้าในระหว่างการขอสินเชื่อกับทางสถาบันการเงิน เพื่อให้การก่อสร้าง Data Center สามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างต่อเนื่องตามเป้าหมายโครงการ ผู้ถือหุ้นจึงได้ให้ยืมเงินแก่บริษัท เจเนซิส ดาต้า เซ็นเตอร์ จำกัด ไปก่อน และให้ชำระคืนเมื่อการขอสินเชื่อกับทางสถาบันการเงินเรียบร้อย

สินทรัพย์หมุนเวียนอื่นของปี 2560 เพิ่มขึ้นจากของปี 2559 จำนวน 10.15 ล้านบาท และสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นของปี 2559 เพิ่มขึ้นจากของปี 2558 จำนวน 72.96 ล้านบาท ตามลำดับ เนื่องจากบริษัทฯ ได้จ่ายล่วงหน้าค่าบำรุงรักษาและค่าบริการกันสินค้างานโครงการบำรุงรักษาเพิ่มมากขึ้นตามรายได้งานบำรุงรักษาที่เพิ่มขึ้น

หนี้สิน

เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นของปี 2560 เพิ่มขึ้นจากของปี 2559 จำนวน 664.04 ล้านบาทหรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 100 เนื่องจากงานโครงการขนาดใหญ่ในปี 2560 มีเครดิตเทอมกับเจ้าหนี้การค้ารายหนึ่งค่อนข้างนานเนื่องจากโครงการดังกล่าวต้องใช้ระยะเวลานานในการส่งมอบและตรวจรับอุปกรณ์ครบถ้วนแต่ในส่วน of เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นของปี 2559 ลดลงจากของปี 2558 จำนวน 114.92 ล้านบาทหรือคิดเป็นลดลงร้อยละ 15.42 เนื่องจากการลดลงตามปริมาณงานโครงการที่ได้และยอดการซื้อสินค้าที่ลดลงในปี 2559

ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระของปี 2560 และ 2559 ลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากงานโครงการที่ได้เคยส่งมอบแล้วก็ได้รับใบแจ้งหนี้สำหรับรายการค้างจ่ายแล้ว นอกจากนี้บางโครงการเองก็ได้ครบอายุการรับประกันแล้ว จึงทำให้ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระของปี 2559 และ 2560 ลดลง

รายได้รับล่วงหน้าจากลูกค้าของปี 2560 เพิ่มขึ้นจากของปี 2559 จำนวน 37.03 ล้านบาทหรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 72.93 รายได้รับล่วงหน้าจากลูกค้าของปี 2559 เพิ่มขึ้นจากของปี 2558 จำนวน 14.29 ล้านบาทหรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 39.15 เนื่องจากในช่วงปลายปี 2560 ได้รับเงินล่วงหน้างานโครงการจ้างเหมาซึ่งเป็นเหตุผล เช่นเดียวกับการเพิ่มขึ้นรายได้รับล่วงหน้าจากลูกค้าของปี 2559 เมื่อเทียบกับของปี 2558

สำรองค่าปรับงานล่าช้าของปี 2560 ลดลงจากของปี 2559 จำนวน 1.42 ล้านบาท เนื่องจากได้เกิดค่าใช้จ่ายขึ้นจริงแล้วบางส่วนในปี 2560 ส่วนสำรองค่าปรับที่คงเหลืออีกส่วนหนึ่งจำนวน 77.10 ล้านบาทนั้นเป็นงานโครงการได้ส่งมอบไปแล้ว แต่รอการพิจารณาการตรวจรับและอนุมัติค่าปรับและการจ่ายเงิน ส่วนสำรองค่าปรับของปี 2559 เพิ่มขึ้นจากของปี 2558 จำนวน 25.48 ล้านบาท หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 48.05 ส่วนใหญ่มาจากการสำรองค่าปรับงานที่ล่าช้ากว่าหมายกำหนดการแล้วเสร็จตามสัญญาจ้าง โดยได้สำรองเพิ่มเติมต่อเนื่องจากที่เคยบันทึกโครงการนี้ไว้ในปี 2558

เงินกู้ยืมระยะยาวลดลงอย่างต่อเนื่องจากปี 2558-2560 เนื่องจากการจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาวที่เริ่มมีการกู้ยืมมาตั้งแต่ต้นปี 2558 เพื่อใช้ในการโครงการให้เข้าสิทธิการใช้ระบบงาน

หนี้สินภายใต้สัญญาการจัดการทางการเงินลดลงอย่างต่อเนื่องจากปี 2558-2560 เนื่องจากการจ่ายชำระคืนหนี้สินตามสัญญาตามงวดชำระที่ระบุในสัญญา จึงทำให้หนี้สินภายใต้สัญญาการจัดการทางการเงินลดลง

ส่วนของผู้ถือหุ้น

บริษัทมีส่วนของผู้ถือหุ้นรวมของปี 2560 เพิ่มขึ้นจากของปี 2559 จำนวน 12.46 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 0.43 โดยการเพิ่มขึ้นนั้นทั้งหมดมาจากกำไรสุทธิสำหรับปี 2560 สุทธิด้วยเงินปันผลจ่ายในระหว่างปี 2560 ซึ่งเป็นเหตุผลเดียวกับการเพิ่มขึ้นของส่วนของผู้ถือหุ้นของปี 2559 เพิ่มขึ้นจากของปี 2558 จำนวน 21.64 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 0.76 โดยการเพิ่มขึ้นนั้นทั้งหมดมาจากกำไรสุทธิสำหรับปี 2559 สุทธิด้วยเงินปันผลจ่ายในระหว่างปี 2559

โครงสร้างเงินทุน

ความเหมาะสมของโครงสร้างเงินทุนสามารถพิจารณาจากอัตราส่วนการวิเคราะห์นโยบายทางการเงินดังตารางข้างล่างนี้

อัตราส่วนการวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (Financial Policy Ratio)	งบการเงินซึ่งแสดงเงินลงทุน ตามวิธีส่วนได้เสีย		
	2560	2559	2558
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.75	0.56	0.63

จากอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของปี 2558 , 2559 และ 2560 ซึ่งเท่ากับ 0.63, 0.56 และ 0.75 แสดงให้เห็นว่า แหล่งที่มาของเงินทุนมาจากส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าการกู้ยืมเงิน ซึ่งสะท้อนถึงความมั่นคงของบริษัท โดยสาเหตุที่ทำให้อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นน้อยกว่า 1.00 นั้น เนื่องมาจากในช่วงปลายปี 2556 บริษัทได้รับเงินค่าหุ้นจากการเพิ่มทุนจดทะเบียนจาก 343,868,180 บาท เป็น 1,031,604,485 บาท หลังจากนั้นตั้งแต่มิถุนายนปี 2557 บริษัทฯยังไม่ได้มีโครงการขนาดใหญ่ให้ลงทุนทำให้มีทุนหมุนเวียนสูงมาก และได้นำไปลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้ำบางส่วน ส่วนอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของปี 2560 ที่เพิ่มมากขึ้นจากปี 2559 นั้นเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของเจ้าหนี้การค้าสำหรับงานโครงการขนาดใหญ่ที่ให้เครดิตเทอมที่ค่อนข้างยาวเพื่อสอดคล้องกับระยะเวลาการส่งมอบงานและการเรียกเก็บเงินจากลูกค้า

อัตราส่วนการวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (Financial Policy Ratio)	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2560	2559	2558
อัตราส่วนการจ่ายเงินปันผล (ร้อยละ)	91.52	92.17	81.03

สำหรับอัตราส่วนการจ่ายเงินปันผลนั้นคำนวณจากงบการเงินเฉพาะกิจการเนื่องจากพิจารณาจากผลการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งเป็นส่วนที่มีผลการดำเนินงานที่เป็นกำไรสุทธิ จะเห็นว่าในอดีตที่ผ่านมาบริษัทมีผลกำไรมาตลอดและในขณะเดียวกันก็ได้จ่ายเงินปันผลอย่างต่อเนื่องซึ่งอัตราส่วนการจ่ายเงินปันผลที่จ่ายจริงนั้นสูงกว่านโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทซึ่งกำหนดไว้ที่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40

การวิเคราะห์สภาพคล่อง

สำหรับอัตราส่วนสภาพคล่องจากงบการเงินรวมสามารถแสดงได้ดังนี้

อัตราส่วน	2560	2559	2558
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	2.16	2.67	2.54
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว(เท่า)	1.95	2.41	1.94
อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด(เท่า)	0.07	0.45	0.64
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (เท่า)	2.38	2.38	2.87
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย (วัน)	151	153	125
อัตราหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ (เท่า)	14.83	9.00	7.56
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย (วัน)	24	40	48
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้ (เท่า)	2.74	2.42	3.12
ระยะเวลาการชำระหนี้ (วัน)	131	149	116
ระยะเวลาการหมุนของเงินสด (วัน)	44	43	57

จากอัตราส่วนสภาพคล่องของตารางข้างต้นพบว่า ตั้งแต่ปี 2558-2560 บริษัทมีอัตราส่วนสภาพคล่องโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี ได้แก่ 1) อัตราส่วนสภาพคล่อง อยู่ในอัตราส่วนที่สินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนเกิน 2 เท่าโดยตลอด 2) อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว ก็อยู่ในระดับสูง 3) กำไรสุทธิของบริษัทสามารถกลับมาอยู่ในรูปของเงินสดดังแสดงจากอัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสดที่เป็นค่าบวก 4) ระยะเวลาเก็บหนี้ค่อนข้างนานมากขึ้นเนื่องจากการที่ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีโครงการที่ต้องมีการแก้ไขรายละเอียดงานของสัญญาทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในแต่ละขั้นตอนค่อนข้างนาน นอกจากนี้ยังมีขั้นตอนการตรวจรับอุปกรณ์ที่ต้องใช้เวลาเนื่องจากสถานที่ส่งมอบและตรวจรับมีหลายแห่ง จึงส่งผลให้ระยะเวลาเรียกเก็บเงินนานขึ้น 5) ระยะเวลาการชำระเงินเจ้าหนี้ในช่วงปี 2558-2560 มีเครดิตเทอมค่อนข้างยาวซึ่งเป็นผลจากการที่โครงการขนาดใหญ่มีการจ่ายเงินให้กับทางผู้ขายสินค้าหรือบริการแบบ back to back และ 6) Cash

cycle ของบริษัทซึ่งแสดงถึงระยะเวลาของกระแสเงินสดตั้งแต่จ่ายสินค้าให้แก่เจ้าหนี้ไปจนถึงสามารถเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ได้ในปี 2560 ใกล้เคียงกับของปี 2559 เนื่องจากระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ยลดลงชดเชยกับระยะเวลาการชำระหนี้ที่สั้นลง

ความสามารถในการชำระหนี้

ความสามารถในการชำระหนี้ในส่วนของการเงินพิจารณาได้จากอัตราส่วนทางการเงินข้างล่างนี้

อัตราส่วนการวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (Financial Policy Ratio)	งบการเงิน		
	2560	2559	2558
อัตราส่วนความสามารถการชำระดอกเบี้ย (เท่า)	330.79	616.53	247.75

จากอัตราส่วนความสามารถการชำระดอกเบี้ยนี้สะท้อนผลการดำเนินงานของ AIT ซึ่งพิจารณาจากกระแสเงินสดจากการดำเนินงานก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ว่ามีสามารถในการจ่ายชำระดอกเบี้ยหรือไม่นั้น จะเห็นได้ว่า นับแต่ปี 2558-2560 นั้น บริษัทมีอัตราส่วนที่เป็นบวกและมีค่าอัตราส่วนที่สูงมาก นั่นคือมีกระแสเงินสดเพียงพอในการจ่ายชำระหนี้ดอกเบี้ย เนื่องจากบริษัทมีผลประกอบการมีผลกำไรและสามารถเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้การค้าได้

ภาระผูกพันด้านหนี้สิน

บริษัทมีภาระผูกพันด้านหนี้สินและประมาณการหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นแบ่งได้เป็น 3 ส่วนคือ

1. ภาระผูกพันเกี่ยวกับสัญญาเช่าดำเนินงานและบริการ

บริษัทได้เข้าทำสัญญาเช่าดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเช่าอาคารและยานพาหนะและสัญญาบริการอายุของสัญญา มีระยะเวลาตั้งแต่ 1 ถึง 5 ปี ซึ่งอยู่นอกงบแสดงฐานะการเงิน โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตภายใต้สัญญาข้างต้นทั้งสิ้นดังนี้

(หน่วย : ล้านบาท)

จ่ายชำระ	จำนวนเงิน
ภายใน 1 ปี	12
1 ถึง 5 ปี	10

2. ภาระผูกพันเกี่ยวกับการขายหรือให้บริการตามสัญญา

บริษัทมีสัญญาขายสินค้ากับลูกค้าซึ่งยังไม่ได้ส่งมอบหรือให้บริการ และสัญญาให้เช่าอุปกรณ์ค่าที่ต้องให้บริการตามสัญญาในอนาคตและให้บริการบำรุงรักษาตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญาซึ่งอยู่นอกงบแสดงฐานะการเงิน โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

(หน่วย : ล้านบาท)

ประเภทของสัญญา	จำนวนเงิน
ขายสินค้าและบริการกับลูกค้าซึ่งยังไม่ได้ส่งมอบหรือให้บริการ	2,400
ให้เช่าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องให้บริการตามสัญญาในอนาคต	193

3. การค้ำประกัน

บริษัทมีหนังสือค้ำประกันซึ่งออกโดยธนาคารในนามบริษัทและกิจการร่วม (Consortium) โดยบริษัทเป็นผู้ค้ำประกันเหลืออยู่เป็นจำนวน 919 ล้านบาท ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการผูกพันทางปฏิบัติบางประการตามปกติธุรกิจของบริษัทฯ ซึ่งการผูกพันอยู่บนกองบแสดงฐานะการเงิน โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 โดยสามารถแยกหนังสือค้ำประกันได้ดังนี้

(หน่วย : ล้านบาท)

ประเภทของหนังสือค้ำประกัน	จำนวนเงิน
ค้ำประกันการปฏิบัติงานตามสัญญา	917
ค้ำประกันการจ่ายชำระเงินให้กับเจ้าหนี้	2

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานในอนาคต

ปัจจัยเสี่ยงหลักที่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานคือปัจจัยภายนอกด้านเทคโนโลยีซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างเร็วซึ่งทางบริษัทฯ ได้ติดตามแนวโน้มของเทคโนโลยีใหม่ๆ และพัฒนาความรู้ของบุคลากรเพื่อรองรับและสามารถปรับตัวไปพร้อมกับนวัตกรรมใหม่ๆ ของเทคโนโลยีได้ทันเวลาที่ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจโลกที่ยังอยู่ในสภาวะกำลังฟื้นตัวและการขยายตัวของรายจ่ายการลงทุนภาคเอกชนก็เป็นปัจจัยที่ดีสำหรับบริษัทฯ ประกอบกับสภาวะการเมืองทั้งในประเทศเริ่มมีความชัดเจนมากขึ้น อีกทั้งรายจ่ายภาครัฐที่ออกมากระตุ้นเศรษฐกิจค่อนข้างสม่ำเสมอ ส่วนปัจจัยค่าเงินบาทที่มีความผันผวนค่อนข้างมากและรวดเร็วซึ่งบริษัทฯ สามารถลดความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงค่าเงินด้วยเครื่องมือทางการเงินของสถาบันการเงิน จากปัจจัยความเสี่ยงภายนอกทั้งหมด บริษัทฯ ต้องปรับตัวและหาเครื่องมือเพื่อรองรับกับปัจจัยเสี่ยงข้างต้น